

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Archdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

De Controversijs Polemicis, & Scholasticis, etiam modernis

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Articulus 5. Novarum sectarum dogmata particularia Proponuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40853

rantes, sequere dum licet pœnitentes : utque in oppugnanda Christi Ecclesia te subito in Saulum transformasti , ita in propalanda ipsius fide ac veritate, te deinceps Paulum exhibe. Hoc à te suo jure deposcit toties indignè proculcata Religio , violata conscientia & æquitas , & quod caput est , nunquam nisi sic evitanda mors illa immortalis , & gehennæ nunquam extinguendæ supplicia.

Quod si in ista qua detineris mentis caligine , incipiat tandem tibi radius aliquis divinæ lucis oboriri, reflecte oculos ad Petram unde excisus es, neque pudeat post tot errorum labyrinthos ad agnitam olim Ecclesiæ Catholicæ semitam respectare.

Utque tibi ad hoc non desint Considerationes idoneæ, quas in Dei conspectu sincero animo revoluas, non recusavi (utinam in tuam quoque salutem) laborem formandi in hoc Opere pauca quædam ac dilucida Argumenta, quibus necesse est à Novatorum erroribus ad veram Ecclesiam quemlibet adduci, qui apertam salutis viam animo non penitus obcæcato investigare voluerit.

ARTICULUS QUINTUS.

Novarum Sectarum dogmata Particularia proponuntur,

Hæreses Calvinii cum Luthero communes.

Calvinus, qui fuit tempore posterior Luthe-
ro qui emerfit anno 1517. omnes ferè Lu-
theri errores complexus est , & insuper novos
N 2 addidit,

292 *Tract. 3. Art. 5. Sectarum Singularum*
addidit, quos superius variis locis singillatim re-
futavimus. Quoniam verò ex illis profluxerunt
plurima dogmata recentiorum Sectarum, illos
etiam hic sub unum aspectum summatim pro-
feremus.

Docuerunt illi, Scripturam esse per se claram,
& solam Regulam Fidei.

Traditiones non esse admittendas.

Ecclesiam Romanam successu temporis à vera
Fide defecisse.

Pontificem Romanum non esse Caput Eccle-
siæ, nec Judicem controversiarum fidei.

Sanctos non esse invocandos, nec honoran-
das eorum imagines, aut reliquias.

Sacramentum Confirmationis, extremæ unc-
tionis, & quædam alia non esse admittenda.

Sacrificium Missæ abrogandum: Communio-
nem dandam sub utraque specie.

Purgatorium non admittendum, nec Indul-
gentias, nec preces pro defunctis prodesse.

Cælibatum non requiri in Ministris Ecclesiæ.

Liberum hominis arbitrium ad opera bona, &
mala per primum peccatum periisse.

Ex sola Fide hominem justificari, non ex Me-
rito bonorum operum.

Jejunium, abstinentiam, & alia præcepta Ec-
clesiæ explodenda esse. In his plura particularia
dogmata continentur, & alia singularia Lu-
theri accuratè exprimentur in Bulla Leonis X.
in fine hujus Tractatus.

Dogmata Calvino propria his addita.

D eum secundum essentialem perfectionem
non esse infinitum. Nec ubique præsentem
in hoc mundo, sed tantum in cælo.

Decreta

Decreta Dei non esse ab æterno. Dei æternitatem non esse indivisibilem, sed divisibilem & successivam.

Christum non esse mortuum pro omnibus, sed pro solis prædestinatis.

Illum in cruce desperasse, nec verè ac propriè descendisse ad inferos

Per suam Mortem ac Passionem nihil sibi meruisse.

Christum ab initio multa ignorasse, quæ postea didicit. Sed in hunc errorem lapsus est etiam Lutherus.

Imaginem etiam Christi honorandam non esse.

Prædestinatos esse ab æterno quosdam homines ad gloriam, & quosdam ad damnationem, sine ullo ipsorum merito, aut horum culpa, sed ex Dei beneplacito.

Hoc decretum prædestinationis tam fixum esse ut tollat omnem arbitrij libertatem in negotio prædestinationis.

Gratiam per Christum dari solis prædestinatis. Et his non dari gratiam habitualem sive Sanctificantem, sed tantum actualem. Et hanc non sufficere ad servandum totam legem Decalogi: ac per eam tolli usum liberi arbitrij.

Deum esse auctorem peccati; & homines ad peccata impellere.

De Baptismo infantium docet, Omnes filios fidelium nasci sanctos, & ut salventur Baptismo non indigere. Infidelium verò filiis Baptismum non prodesse: Filios denique illegitimos ad Baptismum non admittendos.

De Sacramento Eucharistiæ, Calvinus cum suis, negat Corpus & Sanguinem Christi verè & realiter esse presentem in Eucharistia, sed

294 *Tract. 3. Art. 5. Sectarum Singularum*
tantum figurativè : quod est omnino contra
Lutherum & Lutheranos , quorum dogmata
propria, ut dixi, reperiuntur in hujus Tractatus
sine expressa prout ab initio damnata fuerunt.

*Hæresis Anglicana Protestantium , Puritanorum ,
Independentium.*

Protestantes in Anglia Religionem sibi fa-
bricarunt à cæteris Protestantibus Germa-
niæ in multis diversam , uti supra cap 2. ostendi
eos nec quidem in articulis fundamentalibus
per omnia convenire. Est autem Secta Prote-
stantium conflata ex variis dogmatibus partim
Lutheri, partim Calvinii , quibus & alia sunt ad-
juncta dogmata ritusque ab utroque diversi.
Nam primò, Protestantes Regem statuunt esse
Caput supremum Ecclesiæ Anglicanæ. 2. Ad-
mittunt Ecclesiam debere constari ex Archiepis-
copis, Episcopis, Decanis, alijsque gradibus Ec-
clesiasticæ hierarchiæ. 4. Varios recipiunt Ca-
tholicorum antiquos ritus, altaria , cereos , su-
perpilia; non tamen realem Christi præsentiam
in cæna Eucharistica. Estque hæc in Anglia Re-
ligio Regis , & Aulæ , cui per varias leges co-
nantur reliquas Sectas conformare.

Puritani è contra sunt rigidi Calvinistæ , nec
nisi purum Dei verbum juxta Calvinii placita se
admittere profitentur. Hi in negando Regis pri-
matu : in excludendis gradibus Hierarchiæ Ec-
clesiasticæ : in eliminandis omnibus Ecclesiæ
Romanæ ritibus, Protestantibus è diametro op-
ponuntur. Qui & alio nomine *Presbyteriani* nun-
cupantur : eo quod velint Ecclesiam suam , ex-
clusis Episcopis ac Ministris , à solis Senioribus
laicis administrari.

Inde-

Independentes, qui maximè Cromuelli tempore emerferunt, in hoc Puritanis ac Proteftantibus adversantur, Quod neque Reges, neque Episcopos, neque Seniores ad Ecclesiæ Regimen admittant. Sed velint quemlibet sibi Ministrum esse: ac quemvis sine ulla personæ ac sexus distinctione esse legitimum verbi Dei præconem, idque quovis loco, ac tempore, dum sentit se à Spiritu Sancto ad prædicandum Dei verbum impelli. Ac proinde templa, altaria, pulpita, rem frustraſam, & è medio tollendam existimant. Pro suæ verò Sectæ defensione contra reliquos Sectarios hoc argumentum validè intorquent: Vobis omnibus licuit Ecclesiæ Romanæ antiquos ritus ac Caremonias omnes evertere ac reformare, quibus centenis annis ante vos usa fuerat. Ergo nobis multò magis licebit vestros ritus, Ecclesias, ac Caremonias abolere, quæ tantum de novo emerferunt, neque parem cum Ecclesiâ Romana auctoritatem, aut antiquitatem obtinuerunt. Videant quæso Proteftantes, & Puritani, nisi à suo errore recedant, quo pacto ab hoc Independentium argumento sese expediant.

Annotatio particularis ad sectam Anglicanam, aliasque modernas.

VOx una & doctrina communis Sectariorum hujus temporis hæc est: Ecclesiam Romanam à vera fide defecisse, & in gravissimos errores prolapsam per mille ducentos annos. Et hanc esse causam cur clerus & populus Angliæ, Hollandiæ, & Germaniæ ex parte non modica, Ecclesiam Romanam deseruerit, & oppugnare ceperit. Atqui non hanc, sed longè aliam

ab ea deficiendi causam fuisse; ipsa defectionis primordia luce meridianâ clarius demonstrant.

Primò, in Clero & populo Angliæ, integris illis mille & ducentis annis viguit, floruit, triumphavit Religio Romana, cum summa Cleri, populi, Principum veneratione. Nullus horum eam incusavit, nullus redarguit, nullus totis viribus non defendit. Invadit subitò Henricum octavum Angliæ Regem libido iniqua repudiandi conjugem legitimam, & ducendi Bolenam pellicem. Obstet vehementer Pontifex Romanus Regiæ libidini, & anathematis penas intentat. Hæc ut Rex fugiat, & Bolenam retineat, Pontificis jugum excutit, Ecclesiæ Romanæ hostes advocat, opima illius spolia suis affectis in prædam exponit. Res mira! per tot sæcula toto regno Fides Romana ut Sancta & salutifera, sine macula, sine ruga colitur, & defenditur; nullus eam tot Prælatorum erroris in fide accusavit, nullus lapsam & prostratam advertit. Et ecce subitò, ut primum, ob Bolenam, Rom. Ecclesiæ Rex adversatur, & ejus prædia in præmium proponit, mox toto regno proclamatur illa à fide pridem devia, erroribus deformata, vitiis prostrata, nova Babylon: hæc scilicet omnia tot sæculis Clerum populumque universum latuerunt, donec Regis offensi exemplum, gratia, ac præmia, populo universo ad detegendos Ecclesiæ errores subitò oculos aperuerunt. Ex quibus cuilibet evidentissimum est, non Ecclesiæ Romanæ errores, sed Regis libidinem defectionis causam Angliæ præbuisse.

2. Ad Belgium si pergamus, simili prorsus modo, & causâ hæresis *Batavica* exordium sumpsit, nisi quod in Anglia, Regis in Pontificem, in Belgio, Principis in Hispanos offensio, defectionis

nis & hæresis causam ministravit. Notior hæc res est in recenti hominum memoria, & historiis, quam ut hic exponi debeat.

3. In Germania, primam hæresis Lutheranae causam & originem fuisse gravem Lutheri iram & offensionem in Pontificem Romanum, quod in prædicatione solenni Indulgentiarum Apostolicarum, æmulis assumptis, ipse neglectus & exclusus fuerit placuerunt ipsi Indulgentiæ, quas prædicare ambiebat, placuit fides Ecclesiæ Romanæ, quam semper hactenus tenuit, & publicè prædicavit: displicuit suæ Personæ contemptus, qui illum in furias egit. Illum ut vindicaret, tum demum omnia in Pontificem & Ecclesiam probra excogitanda, & evomenda fuerunt.

Hæc quisquis singula maturè expenderit, priorum defectionum modernus Sæctator, fieri non potest quin evidenter perspiciat, causam suæ separationis ab Ecclesia Romana, non esse hujus errores, sed priorum, quos ostendi, Libidinem, iram, aut ambitionem.

Hæc, moderne Sæctator, sunt quæ te cum illis ab Ecclesia separarunt, hæc sunt propter quæ illi errores tot sæculis ignotos pro separationis suæ larva, Ecclesiæ affinxerunt. Hujus evidentiae seria consideratio plures salutis suæ studiosos adegit, ut ad Ecclesiæ desertæ gremium maturè redirent, quod & tu, nisi perire malis, facias necesse est.

Sæcta nova, Tremblantium dicta.

Non ita pridem anno Christi 1655. originem sumpsit in Anglia, nova Sæcta, Tremblantes dicti, qui ceperunt Londini, quasi æstro-

N. 5

quodam

quodam perciti, in compitis, ac triviis comparere solo indusio tecti, cætera nudi. Hi miras visiones, suaque somnia tanquam revelationes divinas populo referebant, ac velut concionabundi & divino Spiritu agitati monebant oportere *in timore & tremore salutem operari*, atque hinc illud Tremblantium nomen accepere. Horum aliqui comprehensi sunt & flagellis cæsi, quorum præcipuus erat Iacobus Nailor, qui desertâ militiâ, in qua sub Fairfaxio agebat castrorum metatorem, his Fanaticis se ducem præbuit. Et quamvis publicè stigmatè inustus, lingua etiam candenti ferro perforata, & ergastulo demum inclusus fuerit, nihil tamen de sua insaniam remittit. Pergitque etiamnum hæc malefana rabies per varias Angliæ provincias multorum animos occupare.

Docet hæc Secta primò, Scripturas tam veteris, quàm novi testamenti nequaquam esse Dei verbum.

Secundò, In Scripturis non contineri veram lucem, quæ homines ad salutem adducere debeat.

Tertiò, Omnes omnino homines hac verâ ac salutari luce instructos esse, sic ut necessarium non sit ad eam docendam Ministros aut præcones ullos designari.

Quartò, Homines non justificari per fidem in Christum, sed per opera.

Quintò, Pro hominum corporibus post mortem, neque constitutum esse cælum, neque infernum, in quo vitam agant immortalem.

Denique corpora nostra, postquam mortua & sepulta fuerint, nunquam amplius ad vitam reditura. En qualia hæc ætas etiamnum monstratur: quæ facile refelluntur ex iis quæ de Spiritu

Spiritu privato, aliisque fidei articulis supra tradidimus tract. 1. cap. 6. &c.

Seeta Anabaptistarum, & Mennonistarum.

MEnno in Frisia non contentus amplecti dogmata Anabaptistis propria, se novæ Seetæ ducem constituit, habetque per Hollandiam, Frisiamque assecclas complures, qui à Menno passim Mennistæ nuncupantur.

Itaque præter errores illis cum Anabaptistis communes, de pueris non Baptizandis; de peccato originali non admittendo; de repudiando inter Christianos Magistratu politico; de Juramento, ac de Bello inter Christianos semper illicito; de animabus justorum in cælum non recipiendis ante extremum iudicium.

Mennistæ insuper male sentiunt de mysterio SS. Trinitatis, & distinctione trium Personarum, quibus dicunt in verbo Dei nullum fundamentum assignari, cum nomen Trinitatis, aut Personæ divinæ nullibi in Scripturis reperiatur, ideoque videntur ad Arianismum declinare. Sed hi breviter interrogandi, An credant Scripturam flandricam esse purum verbum Dei? Credunt mordicus. Et tamen nomen Scripturæ flandricæ nusquam in verbo Dei Scripto reperitur: neque dicitur hæc cum hebræo originali per omnia convenire.

Mysterium autem Trinitatis, & tres Personæ, etsi non istis terminis, satis tamen re ipsâ exprimuntur in Scripturis, ut in epist. 1. Ioannis cap. 5. v. 7. *Tres sunt qui testimonium dant in Cælo, Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus, & hi tres unum sunt, & sepius alibi.*

2. Docent Mennistæ Christum de corpore
N 6 Virginis

Virginis Mariæ nihil accepisse, sed tantum per illius Corpus transisse, sicut lux vitrum pertransit: ideoque dici Ioannis primo, *Erat lux vera*; unde consequens esset, Christum non fuisse verum hominem.

Sed contra hunc errorem clara est Scriptura ad Galat. 4. v. 4. *Misit Deus filium suum, factum ex muliere*. Et ad Rom. 1. v. 3. de Christo pronunciat Apostolus. *Qui factus est ei ex semine David secundum carnem*. Non dicitur lux facta ex vitro: neque Jonas factus ex ventre ceti dum Corpus illud nihil assumendo transierat.

3. Docent orandum non esse publicè, neque voce altiori: adeo ut dum mensæ orationem præmittunt moris sit vultum pileo, aliove modo obtegere. Quia Scriptum est Matth. 6. v. 6. *Tu autem cum oraveris intra in cubiculum tuum, & clauso ostio ora patrem tuum in abscondito*.

At cur non dicunt illic etiam interdictum esse in templo, aut mensa, aut alibi quàm in cubiculo orare? Hi sanè novi Doctores non dubitent S. Stephanum, & cum eo morem primavæ Ecclesiæ è suo cætu eliminare, qui *Actor. 7. v. 59.* non in cubiculo, non in abscondito, sed in publico supplicij loco orasse memoratur: Positis autem genibus clamavit voce magnâ dicens; *Domine ne statuas illis hoc peccatum*.

4. Arbitrantur homini verè Christiano placuum esse crines longiores alere, aut collaria, aliumve vestis ornatum admittere: ipsi proinde in externa specie, vestitu, & verbis singularem modestiam sectantur. Et quoad crines quidem prolixiores, doctrinam suam probant ex Apostolo 1. ad Corinth. 9. v. 14. *Vir quidem si comam nutriat, ignominia est illi*.

At videant ne Christum, & Apostolos, ac
plures

plures Sanctos hoc piaculo involuant, ac reformatos velint. An non 1. Reg. 1. v. 11. Samuel, ceterique Nazareni comam alere jubentur? an hunc morem sequi non debuit ipse Christus, qui Matthæi. c. 2. v. 23. Nazaræus appellatur. Quoad vestitus ornatum, laudatur quidem S. Ioannes Baptista Matth. 11. quod spretâ vestitus elegantia cultum asperum & pilosum assumpserit, laudantur & plures alij in Catholicorum cœnobiis qui Baptistæ exemplum secuti, rudi lacerna, & cilicio corpus domant. At nulli hactenus in cœtu Mennistarum hanc laudem adscribi cognovimus. Satis notum est quam exquisitis artibus cutem suam curare consueverint. Sed hæ sunt Novatorum artes non novæ, ut colliges ex iis quæ tradidimus supra tract. 2. post cap. 10. de genio fallaci Novatorum cavendo.

Hæresis Gommarum, & Arminij.

ANno 1605. Leidæ in Batavia exarsit gravis controversia inter Franciscum Gommarum, & Iacobum Arminium Professores Leidenses. quæ tandem in apertum Schisma erupit, & reliqua Reip. membra in oppositas partes distinxit. Tuebatur autem Gommarus rigidâ Calvinî hæresim, docens, Deum esse authoré peccati, ac decreto immutabili prædestinasse ab æterno paucos homines ad gloriâ antecedenter & independenter ab eorum meritis, cæteros verò ad gehennâ reprobasse independenter ab eorum demeritis, & ante prævisionem peccati etiam originalis; eosque ultro in peccata impellere ut suam in illis justitiâ exerceret. Contendebat ex adverso saniori doctrinâ Arminius, Deum non ita procedere, sed decretum prædestinationis, ac repro-

reprobationis ordine rationis posterius esse præscientiâ futuræ perseverantiæ, aut non perseverantiæ in fide Christi. Dum hæc discordia flylum & arma per Hollandiam passim commoveret, convocata est à Statibus Synodus Dordracena anno 1619. multis Ministrorum ex Germania, & Anglia confluentibus, ut sua auctoritate per sententiam definitivam hanc litem dirimerent. Ac tandem, Gommaro ope Magistratus suffulto contra Arminium, lis magis adjudicata, quam extincta fuit, ac Barneveldius auctoritate, meritis, ac ætate gravis, tanquam Arminij fautor, septuagenario major capite supplicium luit: atque ita Conventus ille insignis plus sanguinis quam erroris exhaustit.

Sed in hoc infelix Arminij Schola, quod cum Calvino doceat, Infantes natos ex parentibus fidelibus sine respectu ad Baptismum salvari, nempe ut filios Abrahæ, & in illius fœdere comprehensos.

Sectæ & Errores præcipui Turcarum sive Mahometanorum.

Author hujus impiæ Sectæ fuit Mahomet circa annum Domini 616. qui natus est in Arabia Felice, ex patre Ismaelita, Saraceni enim ab Ismaele filio Abrahæ ex ancilla originem traxerunt. Cum esset humili loco natus, nobilis matronæ Camelos pascebat, cumque esset vaferrimo ingenio, tantum suis artibus effecit, ut Dominam suam in uxorem acceperit. Ac tandem post multa cum Judæis, ac Christianis commercia, per varias fraudes & imposturas, Prophetæ nomen obtinuit; adeò ut dum comitiali morbo cui obnoxius erat aliquando laboraret,

raret, uxori, aliisque persuaserit, se ex conspectu Angeli Gabriëlis sibi apparentis in animi deliquium concidere. His in vulgus sparsis, dum à pluribus ut verus Propheta coleretur, volumen aliquod variis figmentis refertum conscripsit, dictum Alcoranum, quod sibi è cælo transmissum esse fingebat. Ut autem omne genus hominum ad suam Sectam colligeret, doctrinæ suæ articulos ex omnium pænè gentium Religione conflavit, suaque ipsis figmenta adiecit.

Docuit itaque cum Christianis, & adhuc credunt Turcæ, dari unum Deum Creatorem cæli, & terræ. Negant tamen Trinitatem personarum cum hæreticis Sabellianis, adeòque Verbum Dei esse Deum, cum Arianis; ac Spiritum Sanctum esse Deum negant cum Macedonianis.

Cum Judæis utuntur Circumcisione, & abstinentiâ à carne suilla: ideoque ab initio Judæi Mahometi tanquam Messiaë adhærebant. Sed cum adverterent illum loco Sabbathi diem Veneris celebrare, & à vino abstinere, & circumcisionem non octavo die, sed circa 15. ætatis annum adhibere, ab illo in plurimis defecerunt,

Cum Christianis habent Turcæ aliquod genus Baptismi, qui in nuda Cæremonia consistit, quâ ferè quotidie certas lotiones, & Baptismata usurpant.

Credunt etiam Christum esse filium Dei, eumque ex Maria Virgine sine virili semine generatum: agnoscunt quoque magnum esse Dei Prophetam, sed negant esse Deum.

Ex Alcorano plura habent propria Mahometo figmenta. 1. Credunt dari Fatum, quo singuli homines ad bonum, vel malum destinati sint.

2. Quod Mahometi, tanquam fideli veritatis cultori,

304 *Tract. 3. Art. 5. Sectarum Singalarum*
cultori, in die iudicij tradendæ sint claves paradisi.

3. In futura carnis Resurrectione Sectaros Mahometi introducendos in beatissimum Paradisum, ubi omnes ad cibum & potum deliciae abundarent, ac mulierum pulcherrimarum ad usum libidinis copia suppeteret. Hoc scilicet Cælum est Mahometanum. Hanc tamen doctrinam ipse Mahomet damnare convincitur, dum Christum summum castitatis amatorem & præconem, magnum fuisse Dei Prophetam, & ex Virgine natum agnoscit.

In hac etiam vita indulget Mahomet suis Turcis pluralitatem uxorum, & ut unam pro alia mutare liceat, pluresque ipse uxores habuit.

Credunt Mahometani omnes homines in suis Sectis ac legibus salvari posse, sive sint Judæi, aut Christiani, aut Saraceni &c. Denique ut asseclas suos in perpetua cæcitate retineret, prohibuit Mahomet sub pæna capitis ne de Alcorano, vel lege à se data disputarent; quod diceret nefas esse Mysteria disputando tractari.

Hæc figmenta ut hominibus magis persuaderet, videri voluit varia miracula patrasse, & disertè in Alcorano *Azorra* 64. dicit se in Luna miraculum fecisse, quod ejus asseclæ dicunt contigisse, quando lunam in duas partes divisam ipse in manus acceptam reparavit, & in cælum remisit, sed istius prodigij neminem præter Mahometem conscium fuisse.

Moriturus anno Domini 630. in urbe Mecha prædixit se ab Angelo Gabriele tertia die resuscitandum, sed cum Gabriele non comparente Corpus putresceret, ad tegendam ignominiam Haumarus Mahometis successor sepulchrum illi magnificentum erexit, ad quod Mahometani saltem semel

femel in vita ex longinquis etiam regionibus peregrinari solent.

Postremò adverte, ex amplitudine hujus Sectæ, & multitudine hominum qui eam sequuntur, nullum posse formari argumentum pro illius veritate, uti formari solet ex amplitudine Catholicæ religionis. Quia illa tam latè propagata est solâ coactione armorum, & amore libertatis ad omnem carnis voluptatem & libidinem, quam omnibus impunè concedit. Neminem verò potest ad se trahere puritate doctrinæ, aut divinorum miraculorum testimonio, cum potius dogmata habeat divinis Scripturis, & honestati naturali apertè contraria. Quod sedalò notandum contra modernos Sectarios, qui argumentum pro Religione Romana ab ejus amplitudine desumptum, ex ista Turcarum multitudine infringere conantur.

Græcorum Schisma, & Errores.

Ecclēsia Orientalis, sive Græcorum, conjuncta semper fuit Ecclesiæ Romanæ, donec circa annum 869. impius Photius Schismati initium dedit, qui post. S. Ignatium, ex Sede Constantinopolitana ab Imperatore depulsum, in eam intrusus fuerat, & contra Canones ordinatus. Cum verò à Pontifice Romano Confirmationem obtinere non posset, ab illius obedientia se subduxit.

Idem schisma, ob similem causam, redintegravit Michael Constantinopolitanus circa annum 1058. qui contra Canones ad eam Sedem erectus, dum à S. Leone Papa reprobaretur, cepit eos damnare & persequi qui Latinos ritus Constantinopoli, & in Græcia observabant,
Bapti-

Baptizatos à Latinis rebaptizare, & in quibusdam articulis Ecclesiæ Romanæ hærescos labem aspergere. Donec post multas lites Græci suos errores in Concilio Florentino abjurarunt: sed non multo post, iterum græcâ levitate ad vomitum redierunt. Ac tandem, Deo superbam impietatem vindicante, infelix Græcia quæ noluit Christi in terris Vicario subesse, crudelissimum Turcarum jugum subire coacta est.

Præter impium Schisma, quo se ab Ecclesia Romana separarunt, in varias quoque hæreses prolapsi sunt, quas etiamnum tuentur.

Primò, negant Spiritum Sanctum à Patre Filioque procedere, volunt enim à solo Patre spirari, sive suam processionem ab æterno habere: ideoque graviter damnant Ecclesiam Latinam quod in symbolo expressè apponat nomen Filij, dicatque, *qui ex Patre, Filioque procedit*, contra quàm habeatur explicitè in symbolo Nicæno.

Prætextum huic errori quærunt ex verbis Christi Joannis 15. v. 26. *Cum venerit Paraclitus, quem ego mittam vobis à Patre Spiritum veritatis, qui à Patre procedit. Ergo (inquiunt) non Procedit à Filio, cum solius Patris mentio habeatur. Sed inepta est consequentia quæ desumitur ab authoritate negativa, hoc modo, Christus illo loco non dixit Spiritum Sanctum à Filio procedere; ergo id negavit. Sic enim dum de Verbo divino dicitur Joannis 1. *Omnia per ipsum facta sunt*, sequeretur hunc mundum esse à solo Verbo sive Filio, non autem simul à Patre & Spiritu Sancto creatum, cum illo loco de solo Verbo divino mentio habeatur. Cæterum ex aliis Scripturæ locis satis disertè colligitur Spiritum Sanctum etiam à Filio procedere ut Joannis 16. v. 13. ubi Christus de Paraclito loquens dicit: *De meo acci-**

piet

piet & annuntiabit vobis, omnia quaecunque habet Pater mea sunt, propterea dixi, quia de meo accipiet. Atqui Paraclitus tanquam creatura nihil à Christo accipere potuit, ergo ibi Christus sive Filius dicitur Paraclito originaliter communicare aliquod esse increatum tanquam personæ divinæ.

Quod porrò opponunt Græci, Si Spiritus Sanctus à Patre & Filio procedat, necesse erit ineptè statui duo illius principia, sive duas causas, quasi Pater ad Paracliti spirationem per se non esset sufficiens: Respondetur, inanes esse argutias: Etsi enim asserant Latini Patrem, & Filium duas esse personas, negant tamen duo esse distincta principia, aut duas causas, sed docent utrumque simul unicum esse Principium, & unicam causam. Sicut & ipsi Græci admittere debent non solum Patrem, sed tres personas necessariò simul causare omnes creaturas, non tamen ideo sunt tres causæ, sed unica causa habens eandem essentiam, & eandem voluntatem productivam omnium creaturarum, neque hinc verentur Græci ne aliquid Patris potentia aut sufficientia detrahatur.

Altera Græcorum hæresis est, quod contendunt Eucharistiam conficiendam esse in pane fermentato, & Christum in ultima cæna ita confecisse, ideoque docent apud Latinos qui celebrant in Azymo Sacramentum esse invalidum. At contra, Ecclesia Latina docet celebrandum esse in azymo, quamvis nolit Sacramentum esse invalidum si conficiatur in fermentato, cum panis sive azymus, sive fermentatus in eadem specie conveniat.

Probatum autem contra Græcos Christum celebrasse in pane azymo ex Matthæi cap. 26. v. 17. *Primâ autem die azymorum accesserunt discipuli*
ad

ad Iesum dicentes, ubi vis paremus tibi comedere Pascha? Cum ergo in diebus azymorum apud Iudæos grave flagitium fuerit uti fermentato, manifestum est Christum more cæterorum voluisse in azymo celebrare, qui non venit legem solvere, sed adimplere. Præter hos, Ecclesia Græca postquam à Romana defecit, in alios errores paulatim prolapsa est.

Hic verò ad institutum nostrum præcipue observandum est. Lutheri ac Calvinii affectas insigni nequitia hominibus illudere, dum audent jactare suam Religionem omni tempore ab Ecclesia Græca quæ amplissima est, agnitam & approbatam fuisse. Nam ex iis quæ supra discussa patet imprimis, Græcos usque ad annum circiter 869. cum Ecclesia Romana semper conjunctos fuisse, quo tempore nihil de Religione Lutherana aut Calviniana somniare potuerunt. Secundo, satis constat etiam hoc ævo, & ab ortu Lutheri & Calvinii, nunquam hos à Græcis pro Fratribus agnitos fuisse, imò in suis scriptis horum errores acriter oppugnasse. Tertio Ecclesia Græca, quamvis Schismatica, in pluribus tamen articulis contra modernos hæreticos cum Romana consentit. Admittunt enim etiamnum Græci septem Sacramenta: Missæ Sacrificium retinent. In Sacramento Eucharistiæ veram realemque Christi præsentiam, sine substantia panis, omnino agnoscunt: Confessionem sacramentalem in usu habent: pro defunctis orant: Jejunium quadragesimale accuratè observant. Quænam igitur potest esse nostris Sectariis, qui hæc omnia condemnant, cum Græcis concordia? Misera certè eorum conditio, Matrem suam Ecclesiam Romanam deseruerunt, nec ullibi terrarum Fratres inveniunt.

Ex dictis proponitur Idea miseranda Moderni Sectarij.

1. **I**maginatur ille se esse in noua quadam Christi Ecclesia, de qua ignorat, inter tot Sectas, ubi hoc tempore subsistat, aut ubi delituerit per mille quingentos annos à tempore Apostolorum usque ad Lutherum, aut Calvinum.

2. Hanc tamen Ecclesiam imaginariam vult omnibus aded notam esse, ut quisque debeat relictâ Ecclesiâ Romanâ, & quâvis Sectâ, ad eam solam convolare, sicut columba ad Arcam Noe.

3. Per hanc solam, recenter exortam, nullo adhuc signo aut miraculo à Deo comprobata, credit reformandam fidem Ecclesiæ Romanæ, hæctenus tot signis, miraculis, testimoniis toto orbe passim receptam.

4. Credit suum Cætum ætate, numero, auctoritate exilem, & vix in reliquo orbe conspicuum, solum tamen præ omnibus sapere, & majores suos docere, & totam antiquitatis sapientiam, auctoritatem, experientiam illi cedere debere.

5. Profitetur se esse unum ex illis, qui se ab Antiqua Ecclesia segregarunt, neque tamen adhuc inter se convenerunt de Nova Ecclesia, quæ sit una, & communis omnibus ab antiqua Ecclesia segregatis.

6. Agnoscit se numerari inter illos homines, qui post Lutherum & Calvinum jam per centum annos se in varias Sectas formant & reformant, neque tamen ullum habet ille certius signum aut argumentum pro sua Secta, quàm pro aliis, quas ipse damnat, & oppugnat.

7. Fatetur se pro norma fidei, & pignore salutis amplecti præ omnibus Confessionem paucorum

corum

corum Protestantium, quam constat à reliquis Christianis reprobari, neque hactenus ab ullo Concilio generali, aut speciali Dei testimonio, aut ullius miraculi iudicio confirmatam esse.

8. Confidit salutem suam novo & ex quo hominum Cætui, qui pro Regula suæ Fidei, & intelligentia Scripturarum tantum habent privatum Spiritum, sine potius proprii Capitis sensum, per quem advertit illos hactenus in varias Sectas discindi, neque de una fide, neque de necessariis ad salutem fidei fundamentis inter se convenire, ut supra ostendi.

Quo pacto poterit Homo ille coram Dei tribunali suo errori excusationem prætere? Habet ante oculos ab ipsis Apostolorum temporibus Ecclesiam antiquam, unam, omni ævo miraculis à Deo, & communi consensu ab hominibus comprobata, in qua modò ipsi Protestantes fatentur nihil deesse in articulis ad salutem necessariis.

Interea sciens ac volens salutem aeternam credit Cætui paucorum hominum, apud quod jam palam fecimus nihil minus quàm veram Ecclesiam Idæam aut umbram extare. Hoc certè aliud esse non potest quàm clausis oculis velle errare, ac sponte perire.

Poterunt hæc oportunè personæ convertendæ per amicas Interrogationes proponi, ut statum suum sic clarius advertat, & veram Ecclesiam se adjungat.

BULLA

BULLA DOGMATICA
LEONIS X. PONTIFICIS

In qua distinctè exprimuntur, & dam-
nantur Errores Martini Lutheri, &
sequacium, cum Censuris & Pœnis
annexis.

Quos errores, censuras &c. peropportunum erit Le-
tori hic in promptu, & simul habere, & in pro-
priis terminis, quibus illi authentice damnantur.

Ab perpetuam rei memoriam.

Exurge Domine, & judica causam tuam,
memor esto improperiorum tuorum,
eorum quæ ab insipientibus fiunt totâ
die: inclina aurem tuam ad preces no-
stras, quoniam surrexerunt vulpes quærentes
demoliri vineam, cujus tu torcular calcasti so-
lus, & ascensus ad Patrem, ejus curam, regi-
men, & administrationem Petro tanquam ca-
piti, & tuo Vicario, ejusque Successoribus in-
stitit triumphantis Ecclesiæ commisisti. Extermi-
nare nititur eam aper de sylva, & singularis fe-
rus depascitur eam. *Refert fufius Lutheri contuma-
ciam.* Pro Pastoralis igitur officij, divinâ gratiâ
nobis injuncti cura quam gerimus, prædictorum
errorum virus pestiferum ulterius tolerare seu
dissimulare sine Christianæ religionis nota, at-
que

que orthodoxæ fidei injuria nullo modo possumus. Eorum autem errorum aliquos presentibus duximus inferendos, quorum tenor sequitur, & est talis.

1. *Hæretica sententia est, sed usitata, Sacramenta nova legis justificantem gratiam illis dare, qui non ponunt obicem.*

2. *In puero post baptismum negare remanens peccatum, est Paulum, & Christum simul conculcare.*

3. *Fomes peccati, etiam si nullum adsit actuale peccatum, moratur exeuntem à corpore animam ab ingressu cali.*

4. *Imperfecta caritas morituri, fert secum necessario magnum timorem, qui se solo satis est facere penam Purgatorij, & impedit introitum regni.*

5. *Tres esse partes Pœnitentiæ, contritionem, confessionem, & satisfactionem, non est fundatum in sacra scriptura, nec in antiquis sanctis Christianis doctoribus.*

6. *Contritio quæ paratur per discussionem, collationem, & detestationem peccatorum, qua quis recogitat annos suos in amaritudine animæ suæ, ponderando peccatorum gravitatem, multitudinem, fœditatem, amissionem æternæ beatitudinis, ac æternæ damnationis acquisitionem, hæc contritio facit hypocritam, immo magis peccatorem.*

7. *Verissimum est proverbium, & omnium doctrina de contritionibus hucusque data præstantius, de cetera non facere, summa penitentia: optima pœnitentiæ, nova vita.*

8. *Nullo modo præsumas confiteri peccata venialia, sed omnia mortalia, quia impossibile est, ut omnia mortalia cognoscas. Vnde in primitivâ Ecclesiâ solum manifesta mortalia confitebantur.*

9. *Dum volumus omnia purè confiteri, nihil aliud facimus, quam quod misericordiæ DEI nihil aliud relinquere ignoscendum.*

10. Peccata non sunt ulli remissa, nisi remittente sacerdote, credat sibi remitti: immo peccatum maneret, nisi remissum crederet, non enim sufficit remissio peccati, & gratia donatio, sed oportet etiam credere esse remissum.

11. Nullo modo confidas absolui propter tuam contritionem, sed propter verbum CHRISTI, Quodcumque solueris, &c. Hic, inquam, confide, si sacerdotis obtinueris absolutionem, & crede fortiter te absolutum, vereris, quicquid sit de contritione.

12. Si per impossibile confessus non esset contritus, aut sacerdos non serio, sed ioco absolueret, si tamen credat se absolutum, verissimè est absolutus.

13. In Sacramento Pœnitentiæ, ac remissione culpe, non plus facit Papa, aut Episcopus, quam infimus sacerdos: immo ubi non est sacerdos, æque tantum quilibet Christianus, etiam si mulier, aut puer esset.

14. Nullus debet sacerdoti respondere, se esse contritum, nec sacerdos requirere.

15. Magnus est error eorum qui ad Sacramenta Eucharistiæ accedunt, huic innixi, quod sint confessi, quod non sint sibi conscij alicujus peccati mortalis, quod præmiserint orationes suas, & preparatoria, omnes illi ad iudicium sibi manducant, & bibunt: sed si credant, & confidunt se gratiam ibi consecuturos, hæc sola fides facit eos puros, & dignos.

16. Consultum videtur, quòd Ecclesia in communi Consilio statueret laicos sub utraque specie communicandos, nec Bohemi communicantes sub utraque specie, sunt hæretici, sed schismatici.

17. Thesauri Ecclesiæ unde Papa dat Indulgentias, non sunt merita CHRISTI, & Sanctorum.

18. Indulgentiæ sunt piæ fraudes fidelium & remissiones bonorum onerum: & sunt de numero eorum quæ licent, & non de numero eorum quæ expediunt.

19. Indulgentiæ his qui veraciter eas consequuntur,

○

nor

non valent ad remissionem pænæ pro peccatis actualibus debita apud divinam iustitiam.

20. Seducuntur credentes indulgentias esse salutes, & ad fructum spiritus utiles.

21. Indulgentia necessaria sunt solum publicis criminibus, & propriè conceduntur duris solummodo, & impatientibus.

22. Sex generibus hominum indulgentia, nec sunt necessaria, nec utiles: videlicet mortuis seu morituris, infirmis, legitime impeditis, his qui non commiserunt crimina, his qui crimina commiserunt, sed non publica, his qui meliora operantur.

23. Excommunicationes sunt tantum externa pænæ, nec privant hominem communibus spiritualibus Ecclesiæ orationibus.

24. Docendi sunt Christiani, plus diligere excommunicationem, quam timere.

25. Romanus Pontifex Petri successor, non est CHRISTI Vicarius super omnes totius mundi Ecclesias ab ipso CHRISTO in B. Petro institutus.

26. Verbum CHRISTI ad Petrum. Quodcumque solueris super terram, &c. extenditur dumtaxat ad ligata ab ipso Petro.

27. Certum est in manu Ecclesiæ aut Papa profus non esse statuere articulos fidei, immo nec leges morum, seu bonorum operum.

28. Si Papa cum magna parte Ecclesiæ sic vel sic sentiret, nec etiam erraret: adhuc non est peccatum aut hæresis contrarium sentire, præsertim in re non necessaria ad salutem, donec fuerit per Concilium universale alterum reprobatum, alterum approbatum.

2. Via nobis facta est enervandi auctoritatem Conciliorum, & libere contradicendi eorum gestis, & iudicandi eorum decreta, & confidenter confitendi, quidquid verum videtur, sive probatum fuerit, sive reprobatum à quocumque Concilio.

30. Aliqui articuli Ioannis Husz condemnati in Concilio Constantien. sunt Christianissimi, verissimi, & Evangelici, quos nec universalis Ecclesia posset damnare.

31. In omni opere bono iustus peccat.

32. Opus bonum optime factum, est veniale peccatum.

33. Hæreticos comburi, est contra voluntatem spiritus.

34. Præliari adversus Turcas, est repugnare DEO visitanti iniquitates nostras per illos.

35. Nemo est certus, se non semper peccare mortaliter, propter occultissimum superbia vitium.

36. Liberum arbitrium post peccatum, est res de solo titulo, & dum facit quod in se est, peccat mortaliter.

37. Purgatorium non potest probari ex sacra scriptura, quæ sit in canone.

38. Anima in Purgatorio non sunt secura de eorum salute, saltem omnes: nec probatum est ullis aut rationibus, aut scripturis, ipsas esse nec extra statum merendi, aut augenda caritatis.

39. Anima in Purgatorio peccant sine intermissione, quamdiu quarunt requiem, & horrent penas.

40. Anima ex Purgatorio liberata suffragiis viventium minus beantur quam si per se satisfecissent.

41. Prælati Ecclesiastici, & Principes sæculares non malefacerent, si omnes saccos mendicitatis deleverent.

Qui quidem errores, respectivè, quam sint pestiferi, quam perniciosi, quam scandalosi, quam piarum, & simplicium mentium seductivi, quam denique sint contra omnem caritatem, ac S.R.E. matris omnium fidelium, & magistræ fidei, reverentiam atque nervum Ecclesiasticæ disciplinæ, obedientiam scilicet quæ fons est, & origo omnium virtutum, sine qua facile unusquisque infidelis esse convincitur, nemo sanæ mentis ignorat. Nos igitur in præmissis, utpote gravissimis, propensius (ut decet) procedere, nec

non huiusmodi pesti, morboque canceroso, ne in agro Dominico tamquam vepris nociva ulterius serpat, viam præcludere cupientes, habita super prædictis erroribus, & eorum singulis diligenti trutinazione, discussione, ac districto examine, maturaque deliberatione, omnibusque rite pensatis, ac sapius ventilatis cum venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, ac regularium Ordinum Prioribus seu Ministris generalibus, pluribusque aliis sacre Theologiæ, necnon utriusque juris professoribus sive magistris, & quidem peritissimis: reperimus eosdem errores, respective (ut præfertur) articulos non esse Catholicos, nec tamquam tales esse dogmatizandos, sed contra Ecclesiæ Catholicæ doctrinam sive traditionem, atque ab ea veram divinarum scripturarum receptam interpretationem, cuius auctoritati ita acquiescendum censuit Augustinus, ut dixerit se Evangelio non fuisse crediturum, nisi Ecclesiæ Catholicæ intervenisset auctoritas. Nam ex eisdem erroribus, vel eorum aliquo vel aliquibus, palam sequitur, eandem Ecclesiam, quæ Spiritu sancto regitur, errare, & semper errasse. Quod est utique contra illud, quod CHRISTUS discipulis suis in Ascensione sua (ut in sancto Evangelio Matthæi legitur) promisit dicens: Ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi. Necnon contra sanctorum Patrum determinationes, Conciliorum quoque, & Summorum Pontificum expressas ordinationes, seu canones, quibus non obtemperasse, omnium hæresum, & schismatum teste Cypriano, fomes & causa semper fuit.

De eorumdem itaque venerabilium fratrum nostrorum consilio, & assensu, ac omnium, & singu-

singulorum prædictorum, matura deliberatione
 prædicta, auctoritate Omnipotentis DEI, &
 beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & no-
 stra, præfatos omnes, & singulos articulos seu
 errores, tamquam (ut præmittitur) respective
 hæreticos, aut scandalosos, aut falsos, aut pia-
 rum aurium offensivos, vel simplicium mentium
 seductivos, & veritati Catholicæ obviantes,
 damnamus, reprobamus, atque omnino reiici-
 mus, ac pro damnatis, reprobatis, & rejectis ab
 omnibus utriusque sexus Christi fidelibus habe-
 ri debere, harum serie decernimus, & declara-
 mus. Inhibentes in virtute sanctæ obedientiæ,
 ac sub pænâ majoris excommunicationis lata
 sententiæ, necnon quoad Ecclesiasticas, & regu-
 lares personas, Episcopaliū omnium, etiam Pa-
 triarchaliū, Metropolitanarum, & aliarum Ca-
 thedralium Ecclesiarum, Monasteriorum quo-
 que, & Prioratuum etiam conventualium, &
 quarumcumque dignitatum, aut beneficiorum
 Ecclesiasticorum, sæcularium, aut quorumvis
 Ordinum regularium, privationis, & inhabilita-
 tis ad illa, & alia in posterum obtinenda: quo
 verò ad Conventus, Capitula, seu domos, aut
 pia loca sæcularium, vel regularium, etiam Men-
 dicantium, necnon universitatis etiam studio-
 rum generalium, quorumcumque privilegiorum
 indultorum, à Sede Apostolica, vel ejus Legatis,
 aut alias quomodolibet habitorum, vel obtento-
 rum, cujuscumque tenoris existant, necnon no-
 minis, & potestatis studium generale tenendi,
 legendi, ac interpretandi quasvis scientias, &
 facultates, & inhabilitatis ad illa & alia in po-
 sterum obtinenda: Prædicationis quoque offi-
 cij, ac amissionis studij generalis, & omnium
 privilegiorum ejusdem: quo verò ad sæculares
 ejusdem

eiusdem excommunicationis, nec non amissionis
cujuscumque emphyteusis, seu quorumcumque
feudorum, tam à Romana Ecclesia, quam alias
quomodolibet obtentorum, ac etiam inhabilita-
tis ad illa, & alia in posterum obtinenda: nec
non quoad omnes, & singulos superius nomina-
tos, inhibitionis Ecclesiasticæ sepulturæ, inhabi-
litateque ad omnes, & singulos actus legitimos,
infamiae, ac dissipationis, & criminis læsæ maje-
statis, & hæreticorum & fautorum eorundem
in jure expressis pœnis, eo ipso, & absque ulte-
riori declaratione per omnes, & singulos supra-
dictos, si (quod absit) contrafecerint, incurren-
dis, à quibus vigore cujuscumque facultatis, &
clausularum eis in confessionalibus quibusvis
personis, sub quibusvis verborum formis con-
tentarum, nisi à Rom. Pont. vel alio ab eo ad
id in specie facultatem habente, præterquam in
mortis articulo constituti, absolvi nequeant.
Omnibus, & singulis utriusque sexus Christi fi-
delibus, tam laicis, quam clericis, sæcularibus
& quorumvis Ordinum regularibus, & aliis qui-
buscumque personis, cujuscumque status, gra-
dus, vel conditionis existant, & quacumque Ec-
clesiastica vel mundana præfulgeant dignitate,
etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus,
Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Epif-
copis, Patriarchalium, Metropolitanarum, &
aliarum Cathedralium, Collegiatarum, ac infe-
riorum Ecclesiarum Prælati, Clericis, aliisque
personis Ecclesiasticis, sæcularibus, & quorum-
vis Ordinum etiam Mendicantium regularibus,
Abbatibus, Prioribus, vel Ministris generalibus,
vel particularibus, fratribus seu religiosis, ex-
emptis, & non exemptis: Studiorum quoque
universitatibus sæcularibus, & quorumvis Ordini-
num

num etiam Mendicantium regularibus, necnon Regibus, Imperatori, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Capitaneis, Conductoribus, Domicellis, omnibusque officialibus, Iudicibus, Notariis Ecclesiasticis, & secularibus, Communitatibus, Universitatibus, Potentatibus, Civitatibus, Castris, Terris, & locis, seu eorum, vel earum civibus, habitatoribus, & incolis, ac quibusvis aliis personis Ecclesiasticis, vel regularibus (ut præfertur) per universum orbem, ubicumque, præsertim in Alemania existentibus, vel pro tempore futuris, ne præfatos errores, aut eorum aliquos, perverfamque doctrinam huiusmodi asserere, affirmare, defendere, prædicare, aut illi quomodolibet, publice vel occulte, quovis quæsito ingenio vel colore, tacite, vel expresse favere præsumant.

Insuper, quia errores præfati, & plures alij continentur in libellis seu scriptis Martini Luther, dictos libellos, & omnia dicti Martini, scripta seu prædicationes, in latino, vel quocumque alio idiomate reperiantur, in quibus dicti errores, seu eorum aliquis continentur, similiter damnamus, reprobamus, atque omnino reiicimus, & pro omnino damnatis, reprobatis, ac rejectis, (ut præfertur) haberi volumus, mandantes in virtute sanctæ obedientiæ, & sub poenitentis prædictis eo ipso incurrendis, omnibus, & singulis utriusque sexus Christi fidelibus superius nominatis, ne huiusmodi scripta, libellos, prædicationes, seu schedulas, vel in eis contenta capitula, errores, aut articulos supradictos contentia, legere, asserere, prædicare, laudare, imprimere, publicare, sive defendere, per se vel alium, seu alios, directe, vel indirecte, tacite, vel expresse, publice vel occulte, aut in domibus suis,

fuis, five aliis publicis, vel privatis locis tenere quoquo modo præsumant: quinimo illa statim post harum publicationem ubicumque fuerint, per Ordinarios, & alios supradictos diligenter quæsitæ, publice, & solemniter in præsentia cleri, & populi, sub omnibus, & singulis supradictis pænis, comburant. *Alie clausula fufius sequuntur.*

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo vigesimo, die XVII. Kalen. Julij, Pontificatus nostri anno octavo.

Pergit autem, in clausulis supra, terminum præscribere Luthero & adherentibus ut resipiscant. Non resipiscientes post elapsos sexaginta dies capiendos fidelibus indicit. Loca in quibus illi commorabuntur interdicto subiicit. De rogat privilegiis si quæ essent his opposita. Mandat excommunicari alios, si qui impedirent Bullæ publicationem: quam postea debite factam etiam ipse testatur in diplomate edito anno sequenti, quo Lutherum & sequaces adhuc contumaces excommunicationem, & alias pænas incurrisse declarat. Prædicta omnia habet Bulla superius recitata, quæ integrè continetur in Tomo primo Bullarij Romani novissimi pagina 451.

Articuli quidam particulares in Ioanne Wiclefo inter alios damnati à Martino V. Pont. in Bulla quæ incipit, Inter cunctas Pastorales curæ sollicitudines.

Substantia panis materialis, & similiter substantia vini materialis remanent in Sacramento altaris.
Accidentia panis non remanent sine subjecto in eodem Sacramento, Christus

Christus non est in eodem Sacramento identicè & realiter in propria presentia corporali.

Si Episcopus vel Sacerdos existat in peccato mortali, non ordinat, non consecrat, non consicit, non baptizat.

Non est fundatum in Evangelio, quod Christus Misericordiam ordinaverit.

Si homo fuerit debite contritus, omnis Confessio exterior est sibi superflua & inutilis.

Contra Scripturam sacram est, quod viri Ecclesiastici habeant possessiones.

Prelatus excommunicans Clericum qui appellavit ad Regem, vel ad Concilium regni, eo ipso traditor est Regis & regni.

Nullus est Dominus civilis, nullus est prelatus, nullus est Episcopus, dum est in peccato mortali.

Populares possunt ad suum arbitrium Dominos delinquentes corrigere.

Decime sunt pura eleemosyna, & possunt parochiani, propter peccata suorum Prelatorum, ad libitum suum eas auferri.

Omnes sunt Simoniaci qui se obligant orare pro aliis in temporalibus subvenientibus.

Omnia de necessitate absoluta eveniunt.

Religiosi viventes in religionibus privatis, non sunt de religione Christiana.

Ditare Clerum est contra regulam Christi.

Ecclesia Romana est Synagoga satanae, nec Papa est proximus & immediatus Vicarius Christi & Apostolorum.

Iuramenta illicita sunt, quae fiunt ad corroborandum humanos contractus, & commercia civilia. Ibidem alia cum Luthero & alijs hareticis ferè communia.

Data est praedicta Bulla Constantiae (ubi à Concilio damnatus Wiclefus) 8. Kalen. Martij Pontificatus Martini V. anno primo: & reperitur in Bullarij Romani Tomo 1. folio 236.